

Harry Potter als Jezus Christus

De bekende serie rond Harry Potter gaat over een toverschool.

Maar nog veel meer gaat het over dood en leven, goed en kwaad, en over geloof als keuze.

Schrijfster Joan Rowling wist al voor dat ze aan de reeks begon hoe het verhaal zou eindigen. Ze bewaarde het laatste hoofdstuk zeven jaar lang in een kluis in een bank in Londen. In juli 2000 kondigde ze al aan dat het laatste deel alle vragen rond haar religieuze overtuiging zou beantwoorden. Dat maakt nieuwsgierig. Hoe lijkt Harry Potter op Jezus?

Voor wie het verhaal niet kent: De wereld waarin Harry Potter leeft, wordt bedreigd door een boze tovenaar, Voldemort. Naarmate de reeks vordert krijgt Harry steeds meer het idee dat hij de aangewezen persoon is om het kwaad te bestrijden. Dat lukt maar ten dele, want Voldemort wordt steeds sterker. Hij dreigt te winnen. Aan het eind van deel 6 ziet het er niet best uit voor Harry. Zijn geliefde mentor, het schoolhoofd Perkamentus, is gedood. Hij voelt zich door de vaderfiguur verlaten. Zijn beste vriend is jaloers en laat hem in de steek. Een crisis lijkt onafwendbaar.

In het laatste deel, niet zonder betekenis, *zevende*, deel, zal de strijd van Harry en zijn vrienden tegen Voldemort beslissend zijn. De grote vraag is: overleeft Harry? Of offert hij zich op als een Christusfiguur om zijn vrienden te redden?

Je zou verwachten van wel. De schrijfster, Joan Rowling, heeft volgens mij de bijbel grondig gelezen. In een interview zegt ze dat ze gelooft, niet in magie en toveren. Ze heeft een zoekend christelijk geloof. Een nogal vrijzinnig geloof, eigenlijk. Hoe kom ik daarbij? Al eerder in de serie was het duidelijk dat Harry voor de auteur staat, en dat het schoolhoofd Perkamentus God vertegenwoordigt. Harry is de *zoeker*, en niet alleen bij Zwerkbal.

Rowling onderstreept dat geloven altijd een KEUZE is. Het schoolhoofd Perkamentus, zegt: "Het zijn onze *keuzes*, die tonen wat we werkelijk zijn, veel meer dan ons kunnen en ons weten". Harry overleeft; niet omdat hij het beste kan toveren. Hij is maar een matige tovenaar. Maar hij kies voor het goede, tegen het kwade.

Wat Rowling ook prachtig aantoont, en wat trouwens alle mystici en alle bidders weten, is dat op zo'n keuze de twijfel volgt. De aanvechting dat het allemaal verzonnen is, dat geloof fake is, een projectie. Er komen tegenkrachten die je zult moeten bestrijden. De tegenkrachten binnen in je zijn daarbij net zo werkelijk als die in de buitenwereld.

In ‘Harry Potter en de Relieken van de Dood’ zijn de tegenkrachten, duidelijk. Harry moet – en het lijkt waarachtig de verzoeking van de duivel wel – zich wapenen tegen de gevaren van het occulte, de verleiding van de macht, de verleiding om populair te zijn, en de verlokking om de strijd op een makkelijke manier te voeren. Hij kan ervoor kiezen achter de relieken van de Dood aan te jagen, en daarmee de opdracht van de dode Perkamentus te verzaken. Of hij kan proberen de drie voorwerpen te bemachtigen die hem oppermachtig zullen maken. We zien Harry steeds twijfelen.

Naarmate het boek vordert krijgt de strijd tegen Voldemort meer het karakter van een strijd tegen de kwade gedachten van Harry zelf. Hij leest de artikelen van de roddeljournaliste van “De ochtendprofeet” – ‘leven en leugens van Albertus Perkamentus’ en raakt zijn vertrouwen in God en in zijn missie kwijt. [“Je gelooft wat waar is, niet wat je wilt geloven”, zegt Harry. Zo is zijn vlucht voor Voldemort tevens een speurtocht naar waarheid.]

Op zijn reis wordt Harry op de been gehouden door hoopvolle signalen, zoals de terugkeer van zijn vriend Ron – die uit angst de benen genomen heeft - en de bescherming door een Patronus, een soort beschermengel. Op bange momenten herinnert hij zich uitspraken van Perkamentus, zoals: “Er zal altijd hulp geboden worden op Zweinstein aan hen die daarom vragen”. Hij voert eindeloze gesprekken met het schoolhoofd in zijn hoofd. “Niet echt waar dus, deze gesprekken”, concludeert Harry voor zichzelf. “Maar daarom niet minder werkelijk”, antwoordt Perkamentus. En Harry put uit deze “gebeden” kracht om door te gaan.

Die kracht heeft hij hard nodig. Hij verzet zich tegen het kwaad.

Tot het moment waarop hij achter de verschrikkelijke waarheid komt: hij *kan* de strijd tegen Voldemort niet winnen.

Hier is wat achtergrondinformatie nodig.

Harry is een wees, die als baby een aanslag op zijn leven overleefd heeft dankzij de liefde van zijn moeder, die hem met haar eigen leven beschermde. Bij die poging tot moord, ging echter een deel van de ziel van de moordenaar over op Harry (zo gaat dat in de tovenaarswereld). De moordenaar van Harry’s ouders, de boze tovenaars Voldemort, heeft – in een poging eeuwig leven te verkrijgen – zijn ziel (nee, niet aan de duivel verkocht, maar) in mootjes verdeeld over diverse voorwerpen, zijn slang en onbewust: Harry. Die deeltjes heten gruzelementen. In de loop van de delen wint Voldemort aan kracht en kwade invloed. Hij is erop uit Harry alsnog te doden. In het laatste deel heeft Voldemort zijn kwade invloed uitgebreid en de tovenaarsschool bijna overgenomen. Een kleine groep vrienden, waaronder Ron en Hermelien, blijft Harry trouw. Harry staat voor verschillende moeilijke keuzes: moet hij proberen

om de gruzelementen (de stukjes van Voldemorts ziel in verschillende voorwerpen) te vernietigen, of moet hij achter de drie voorwerpen aan die hem oppermachtig zullen maken, zodat hij Voldemort kan verslaan? Moet hij zich blijven verzetten, ook al betekent dat dat nog meer vrienden zullen sneuvelen? Of moet hij zich overgeven?

Aan het eind van het boek vindt de confrontatie tussen Harry en Voldemort plaats. Hun toverkracht is ongeveer even sterk. Toch beseft Harry dat hij uiteindelijk zijn leven zal moeten opofferen, wil hij Voldemort kunnen doden. Een stukje van de ziel van Voldemort leeft immers in hem!

Harry gaat op pad om zich over te geven aan Voldemort.
[scène nagespeeld]

U ziet: het is een Goede Vrijdag scène. De reus Hagrid draagt de dode Harry naar Zweinstein. Maar volgt er ook een Pasen?

Als Harry naar Voldemort gaat om zich over te geven, opent zijn speciale zwerkbald, die hij van het overleden schoolhoofd Perkamentus gekregen heeft. Daarin zitten de beelden van zijn overleden ouders en naaste vrienden; die omringen hem. Hij weet zich op het eind van zijn leven – zoals aan het begin – gedragen door liefde. En dat blijkt het geheim te zijn van zijn missie. Harry geeft zijn leven niet op, maar leeft dat leven op zo'n manier, in verbondenheid met zijn vrienden en zijn thuis, de schoolgemeenschap, dat hij de consequenties daarvan aanvaardt. Wat de gevolgen ook zijn. Daden van onbaatzuchtige liefde – die zich uitstrekt tot zijn vijanden, want zelfs met de eenzame Voldemort heeft Harry compassie – vragen niet naar een 'oorzaak' of een 'waarom'. Harry begrijpt niet precies hoe de verhouding tussen hem en Voldemort precies in elkaar steekt. Hij handelt dan ook niet vanuit berekening, maar vanuit liefde, ook al verliest hij zijn leven daarbij.

Daarom is de ontknopning – die ik hier niet zal verklappen – geen kwestie van toverij, maar van ouderwets christelijk geloof. Wie zijn leven verliest – in het proces van liefhebben – zal het behouden. En daarmee anderen inspireren.

Terwijl Harry door Hagrid wordt gedragen, is er een verstild moment, dat voor anderen onzichtbaar is. Harry is in een wit verlichte ruimte, en ziet daar een witte vredige figuur. Het is zijn overleden geliefde schoolhoofd Perkamentus. Ze hebben een diep gesprek. Schrijfster Joanna Rowling heeft Harry Potter duidelijk gemodelleerd naar het evangelie. Perkamentus laat weten dat hij achter Harry staat en nooit anders gedaan heeft. Hij luistert naar Harry en beantwoordt geduldig Harry's vragen. Eén of de vragen is: is dit gesprek wel werkelijkheid? Of speelt het zich enkel af in mijn hoofd? Natuurlijk zit het allemaal in je hoofd,

Harry, antwoordt Perkamentus, maar waarom – in vredesnaam – is dat minder werkelijk?

Ondertussen komt de stoet van Voldemort met de dode Harry op het schoolplein aan. Maar Voldemort blijkt niet de overwinnaar. “Harry is dood, maar wij strijden voort!”, roepen de leerlingen. Op dat moment keert Harry terug naar de werkelijkheid. Hij leeft! Opnieuw heeft de liefde van zijn naasten hem beschermd. De strijd kan worden geleverd.

Liefde, dat is de motor van onze strijdbaarheid. Vertrouwen dat het goed komt, ondanks alles.

Jezus leefde van dat vertrouwen. Hij aanvaardde zijn dood als consequentie van zijn leven waarin hij het opnam voor de armen, de zieken en al die mensen die door anderen werden en worden buitengesloten. Hij werd niet opgeofferd, maar koos consequent voor de liefde, ongeacht de gevolgen.

“Zoals ik verbonden ben met God, zo kunnen jullie dat ook”, zei Jezus tegen de leerlingen. “Ik zal bij je zijn”, dat is de belofte en het geheim van het geloof. “Ik zal bij je zijn”, die ongelooflijke nabijheid wordt ons aangeboden. In die liefde en in dat licht kunnen we leven, kunnen we ook in ons eigen leven radicaal voor de liefde kiezen en kunnen we in de dienst aan elkaar ontdekken wie we ten diepste zijn.

Een vrolijk Pasen!

Amen.